

Etický kódex chovateľa

Cieľom tohto dokumentu je informovať majiteľov registrovaných chovateľských staníc o pravidlách chovu potkanov, ktoré by zaistili určitú úroveň chovu zvierat s ohľadom na ich životnú pohodu a chovateľské ciele.

I.) Vymedzenie pojmov

- a) Predmetom chovu sú príslušníci druhu *Rattus norvegicus*, teda potkany.
- b) Registrovaná chovateľská stanica (CHS) je chovateľská stanica potkanov zapísaná v oficiálnej organizácii zaisťujúcej chov tohto druhu.
- c) Chovateľ je fyzická osoba či právnická osoba, ktorá vlastní registrovanú chovateľskú stanicu.
- d) Životná pohoda je stav, kedy zvieratá netrpia zbytočným stresom a majú možnosť prejavovať svoje prirodzené správanie.
- e) Pre naše účely sa chovom predovšetkým rozumie odchov mláďat.
- f) Preukaz pôvodu (PP) je oficiálna listina vydávaná chovateľom, potvrdená plemennou knihou a zaručujúca pôvod zvierat.
- g) Výpis predkov (VP) je oficiálna listina, vydávaná chovateľom v prípade, že rodičia nemôžu byť registrovaní (neštandardný znak, atď....)
- h) Posudzovateľ je osoba odborne spôsobilá k hodnoteniu variet, farieb a znakov ako na výstavách tak aj pri registrácii chovných zvierat.
- i) Štandard obsahuje popis uznávaných variet, farieb a znakov potkanov.

II.) Podmienky držania zvierat

- a) Je nevyhnutné potkany chovať v podmienkach zodpovedajúcich ich fyziologickým aj etologickým potrebám a neohrozovať ich životnú pohodu.
- b) Potkany sú sociálne žijúce zvieratá a je vhodné ich chovať v skupinách, v ktorých môžu rozvíjať svoje vrodené komunikačné schopnosti a sociálne vzťahy. Toto ustanovenie sa netýka zvierat neprispôsobivých, alebo ťažko chorých, pre ktoré je spoločnosť v skupine príťažou a zdrojom stresu. Netýka sa ani dočasného oddelenia gravidných samic či karantény nových zvierat.
- c) Minimálna veľkosť kliečky pre dva potkany by mala zodpovedať rozmerom 60 x 40 x 50 cm (d x š x v). Šírka kliečky pre dospelé potkany by nemala byť menšia ako 30 cm. Na každého ďalšieho potkana je potreba kliečku zväčšiť.
- d) Vybavenie kliečky by malo umožňovať potkanom dostatok pohybu a malo by byť usporiadané tak, aby sa predišlo možným zraneniam.

- e) Umiestnenie a vybavenie klietky by malo byť také, aby potkany neovplyvňovalo ani príliš veľké teplo, ani chlad, nemala by byť vystavená priamemu pôsobeniu slnka a ani by nemala stáť v prievane.
- f) Je nevyhnutné umožniť potkanom neustály prístup k pitnej vode a zaistiť im dostatočnú výživu.
- g) V prípade choroby či podozrenia na ochorenie je povinnosťou chovateľa poskytnúť potrebnú zdravotnú starostlivosť vrátane návštevy veterinárneho lekára.

III.) Všeobecné podmienky chovu

- a) Je nevyhnutné, aby chovateľ dodržiaval podmienky registrovaného chovu, t.j. registráciu chovných zvierat a registráciu vrhov s PP. Všetku administratívu s tým spojenú je vhodné vybavovať včas.
- b) CHS by mala odchovávať predovšetkým potkany s PP. Odchovávať mláďatá bez PP (teda s VP) je povolené, a však iba v miere nevyhnutné k dosiahnutiu chovateľského cieľu. Odchov mláďat s VP nie je primárnym účelom CHS.
- c) Nie je prípustné, aby chovateľ v rodokmeňoch zámerne uvádzal falošné údaje. To platí nie len pre PP ale aj pre VP, vydávané CHS.
- d) Zvieratá vhodné k ďalšiemu rozmnožovaniu je potrebné vyberať s ohľadom na ich zdravotný stav a povahu. Je neprípustné, aby chovateľ robil odchovy na chronicky chorých zvieratách, zvieratách agresívnych atď.
- e) Výber vhodného spojenia dvoch zvierat by mal byť vykonávaný s ohľadom na cieľ chovu a na základe znalostí zdravotného stavu predkov zvierat a dedičnosti požadovaných znakov, ako aj prípadných problémov súvisiacich s danými znakmi. Toto ustanovenie sa týka variet fuzz a farby pearl a potomkov týchto zvierat.
- f) Pri bežných chovoch sa dáva prednosť nepríbuzenskej plemenitbe. Užšia príbuzenská plemenitba musí byť podložená chovateľským cieľom a odporúča sa iba skúseným chovateľom. V PP sa smie vyskytovať jedno meno maximálne dvakrát a to buď v 3. generácii alebo jedenkrát v 2. a jedenkrát v 3. generácii. Bližšia príbuznosť nie je prípustná.

IV.) Krytie zvierat

- a) Minimálny vek pre krytie samice je 5 mesiacov. Minimálne váha je 300 g, u variety fuzz a 250 g, u variety minipotkan 60 g.
- b) Minimálny vek pre krytie samcom je 6 mesiacov. Minimálna váha 400 g, u variety fuzz 350 g, u variety minipotkan 60 g.
- c) Maximálny vek pre posledné krytie samice je 1, 5 roka.
- d) Ideálny počet vrhov na jednu samicu sú 1 – 2 vrhy. Maximálny povolený počet vrhov na jednu samicu sú 3, ale iba v prípade, že sa jedná o chovateľsky významnú samicu.
- e) Maximálny počet vrhov s PP samcom chovným I. je 5 vrhov, chovný II. maximálne 4 vrhy a u chovných s výhradou maximálne 3 vrhy a chovný s výhradou na 1 vrh. Tento počet u samcov chovných II. a chovných s výhradou sa môže zvýšiť, ak tomu nebráni

vážna chyba a samec je chovateľsky cenný. O túto výnimku možno požiadať až keď samec štandardný počet vyčerpá.

V.) Odchov zvierat

- a) Je treba brať ohľad na graviditu samice a uchrániť ju pred zbytočnými stresmi, ktoré by mohli mať vplyv na zdravie narodených mláďat. V dobe gravidity a odchovu mláďat je potrebné poskytnúť samici dostatok kvalitnej a ľahko stráviteľnej potravy.
- b) Minimálny vek pre odstav mláďat je ich odovzdávanie novým majiteľom sú 4 týždne. Ideálnym je vek 5 týždňov. Najneskôr v šiestom týždni je nutné oddeliť mláďatá samčieho pohlavia od sestier a matky.
- c) Medzi úplným odstavením mláďat a ďalším krytím samice musí byť dodržaný interval aspoň jeden mesiac. V tejto dobe by sa mala samica dostať späť na pôvodnú kondíciu, pokiaľ tomu tak nie je, je dobré s ďalším krytím počkať dlhšie.

VI.) Záverečné ustanovenia

- a) Cieľom každého chovateľa by mal byť odchov zvierat s PP, bez zdravotných problémov, s vyrovnanou povahou a v zodpovedajúcich farbách, varietach a znakoch.
- b) Nedodržaním týchto pravidiel sa chovateľ vystavuje nebezpečenstvu pokarhania.
- c) Pri sústavnom či opakovanom nedodržaní týchto pravidiel je možné chovateľov úplne vylúčiť zo zoznamu registrovaných chovateľských staníc.
- d) Výnimku z pravidiel je možné udeliť v prípade, že ju schválil zbor posudzovateľov.